

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ในการดำเนินการวิจัย การศึกษาการสร้างเครือข่ายทางการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมในชุมชนตำบลตาลเตี้ย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยทั้งเชิงผสมผสาน (Mixed Research) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย บุคลากรหน่วยงานราชการในตำบล ผู้ปกครอง บุคลากรทางการศึกษาและชุมชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 30 คน ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

หน่วยงาน	จำนวน (n=30)
เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล	5
เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ	5
บุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดยางเอน	5
บุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดตาลเตี้ย	5
ผู้ปกครอง	5
ผู้นำท้องถิ่น	5

พื้นที่ดำเนินการวิจัย

ตำบลตาลเตี้ย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล มี 2 ชนิด ได้แก่

1. แบบสำรวจ (Survey Form)
2. แบบสัมภาษณ์ (Interview Form)

แบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยได้มีการดำเนินการสร้างแบบสอบถามจากการศึกษาหลักการแนวคิด ทฤษฎี จากตำราเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครือข่ายทางการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมในชุมชนตำบลตาลเตี้ย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย โดยผู้วิจัยได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ และรายได้ เป็นแบบสอบถามลักษณะเลือกตอบ (Checklists)

ตอนที่ 2 แบบสำรวจการมีส่วนร่วมทางการศึกษาของชุมชนในตำบลตาลเตี้ย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ

5	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมาก
3	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
1	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

โดยเกณฑ์การให้คะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามครั้งนี้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายตามแนวทางของเบสท์ (Best: 1970) ซึ่งมีเกณฑ์การวัดระดับความต้องการต่อการสร้างเครือข่ายทางการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมในชุมชนตำบลตาลเตี้ย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00	ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49	ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49	ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49	ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49	ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ ในการศึกษาการสร้างเครือข่ายทางการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมในชุมชนตำบลตาลเตี้ย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) โดยสัมภาษณ์ประชากรจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีประเด็นในการสัมภาษณ์ เรื่องการสร้างเครือข่ายทางการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมในชุมชนตำบลตาลเตี้ย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย

การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้ คือ

1. หลักการ แนวคิด ทฤษฎี บทความ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครือข่ายทางการศึกษาอย่างมีส่วนร่วม เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามเพื่อกำหนดขอบเขตในการสร้างเครื่องมือ

2. วิเคราะห์เนื้อหาและกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามปลายเปิด ให้ครอบคลุมในเรื่องสร้างเครือข่ายทางการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมในชุมชนตำบลตาลเตี้ย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย

3. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ได้เก็บข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมของประชากรในเขตตำบลตาลเตี้ย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

โครงการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Research) ซึ่งมีขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

การดำเนินการตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

การศึกษาสภาพปัญหาทางการศึกษาในชุมชนตำบลตาลเตี้ย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย โดยการสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาทางการศึกษา ในพื้นที่โดยจำแนกเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็น ผู้ปกครอง บุคลากรทางการศึกษาและชุมชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์เก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ข้อมูลที่ได้จากบุคคล และตรวจสอบแบบสามเส้า วิธีการรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) จาก 3 วิธีการ คือ การศึกษาจากการสังเกต การสัมภาษณ์ นำเสนอผลการวิจัยโดยใช้วิธีการนำเสนอเชิงพรรณนา (Description)

การดำเนินการตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

สร้างเครือข่ายทางการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมในชุมชนตำบลตาลเตี้ย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย โดยจัดประชุมกลุ่มย่อยเพื่อเสนอความคิดเห็น ประเด็นการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

การดำเนินการตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3

ศึกษารูปแบบการจัดการเครือข่ายทางการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมในชุมชนตำบลตาลเตี้ย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย โดยตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบด้วยเทคนิคการสัมมนากลุ่ม (Focus Group) ร่วมกับประชากรผู้ให้ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่กลุ่มตัวอย่างได้มาวิเคราะห์ประมวลผล โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้ทำการวิเคราะห์ทางเนื้อหา (Content Analysis) จากแบบสัมภาษณ์ ประกอบกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ด้านลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ ระดับความคิดเห็นของประชากรเกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายทางการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมในชุมชนตำบลตาลเตี้ย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย โดยผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) นำมาแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้การคำนวณด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) คำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538:73)

$$\mu = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ \bar{x} แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมความต้องการทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนประชากร

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538:73)

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{N}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนความต้องการประสิทธิภาพในกลุ่ม

\bar{x} แทน คะแนนเฉลี่ย

N แทน จำนวนประชากร